

Szinlapkihordó. Azon vidéki szintársulati alkalmazott, aki a szinlapokat kihordja egyes házakhoz, üzlethelyiségekbe, irodákba. Más neve: szinlaposztó. (V. ö. Búcsúszó.)

Szinmű: tágabb értelemben véve a dráma általában, szűkebb meghatározással pedig amolyan középfafta a tragédia és vígjáték között, mely anélkül, hogy a tragédia magaslatáig emelkednék, mégis annyiban különbözik a vígjátéktól, hogy cselekménye komoly tárgyú, de végül kedvező, vidám megoldást nyer.

Szinműíró. A szindarab megalkotója a szerző, azaz: szinműíró, aki t. i. valamely költött, illetve megtörtént esetet szindarabba dolgozza fel. (V. ö. Szerző.)

Szinműtár. Az 1830-ban keletkezett M. Tud. Akadémia legelső teendői közé tartozott a szépirodalom, s így a szinirodalom emelése és gyámolítása is, amit részben pályadíjak alapítása, részint az 1831-ben megindított akadémiai „Szinműtár” által akart elérni. Nem a legszerencsésebben fogott hozzá, mert inkább az akkor divatozó — és nem mindig értékes — francia és német drámák, mint a nagy klasszikusok műveinek fordítására és kiadására fektetett súlyt. Így pld. Shakespeare is csak „Romeo és Juliá”-val van e gyűjteményben képviselve. Kecskeméten, 1852-ben Horváth Döme adott ki egy „Szinműtár”-t.

Szinművészeti Akadémia, az a magasabbrendű színésziskola, melynek hivatása a színházak részére művelt, képzett színészeket nevelni. A Sz. A. 66 esztendőös multra tekint vissza. Megalapításának első eszméjét már 1844-ben pendíti meg Egressy Gábor a „Pesti Divatlap”-ban (34. szám, 116. oldal): „Szinészetünknek iskola is kell...” címen. Már ebben az időben alakult az ő kezdeményezésére az a kis lelkes csapat, amelyhez később a Nemzeti Színház alapítói is csatlakoztak és amely a Nemzeti Színház vezetésére az akkori kormány által kinevezett komité útján előterjesztést tett Albrecht főherceg főkormányzónak egy színészeti iskola felállí-

tása ügyében. A főkormányzó maga szervezte meg a színésziskola „bizottmányát”, amelynek elnöke gróf Károlyi György, választmányi tagjai pedig: báró Eötvös József, gróf Károlyi Lajos, gróf Karácsonyi Guidó, Radnótfáy Sámuel, báró Révay Simon és Vezérle János lettek. Ez a bizottmány azután Albrecht főherceg útján a király támogatását kérte s meg is nyerte. A király 1863-ban 10.000 forint, később pedig évi 11.000 forint segélyt engedélyezett. Így megalakult a Színészeti Tanoda címen a mai Sz. A. A Szini Tanodát 1865 jan. 2-án nyitották meg, az Ujvilág utcában (a mai Semmelweis-utca). Az első jelesebb növendékek között volt: Egressy Ákos és Árpád, Bogdanovich Krisztina, Hubenay Ida, Rákosi Szidi, Helvey Laura, Nádayné, Hajós Zsigmond. Főigazgató: gróf Festetich Leó. Első tanárok: Egressy Gábor, Szigeti József, Boccolini Ercole, Böhm Gusztáv és Paulay Ede, titkár. 1869-ben a Nemzeti Színház felügyelete alá helyezték, felemelve az állami szubvenciót tizenkét 200 forintos ösztöndíjjal. Az intézet új helyisége a Nemzeti Színház régi bérházában van már ekkor, (Rákóczi út és Múzeum körút sarkán) és gyakorló színpaddal bővül. Gyökeres átalakuláson ment át az intézet, mikor Mihalovich Ödön kerül mint igazgató élére. Ekkor kapta az intézet új nevét: Orsz. Színművészeti és Zenészeti Akadémia. 1872-ben növendékek: Gábor Irma, Szerdahelyi Lujza, Faludi Antal, Németh József, Szigligeti Ferike, Rákosi Fanni, Szigeti Jolán (később Vízhányó), Láng Irén, Nagy Imre stb. Az operai szakon: Schwartz Emma, Birle Katalin, Bettelheim Janka, Vidmár Katalin, stb. 1873-ban: Komáromi Irma, Gaal Irma, Ditrói Mór, Demidor Imre, Kölesi Mari, Püspöki, stb. 1876 dec. 9-én megtartott matinén a „Cremónai hegedűs” szinlapján Márkus Emilia (Giannina), Gyenes László (Filippo) és Tolnai gr. Festetich Andor (Sandro) névvel találkozunk. 1878-ban Csillag Teréz, Fáy Szeréna, majd Alszegehy Irma, Császár Imre, az operai szakon Mannheit Jakab, Wein Margit (a későbbi Ábrányiné) nevét jegyezhetjük fel az ismertebb növendékek közül. 1880-